

Karta opisu zajęć - Sylabus

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu

I. INFORMACJE PODSTAWOWE

Nazwa zajęć: METODOLOGIA BADAŃ PSYCHOLOGICZNYCH	Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2022/2023
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Psychologia, jednolite magisterskie, profil praktyczny	
Język wykładowy: polski	Rodzaj zajęć: wykład + ćwiczenia
Rok studiów: II	Semestr: 3
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 5	Koordinator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:
Jednostka organizacyjna: Wydział Humanistyczny	

FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN

Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:

Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	30	Wykład:	
Ćwiczenia:	30	Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Projekt:		Projekt:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	60	RAZEM:	

II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE

Wymagania wstępne i dodatkowe:

Wiedza i umiejętności z zakresu podstaw statystyki

Cel (cele) kształcenia dla zajęć:

Przedmiot ma:

- przekazać wiedzę nt. ogólnych założeń metodologii badań psychologicznych, typów badań oraz ich procedur;
- wyposażyć studentów w praktyczne umiejętności metodologiczne takie jak m. in.: poprawne formułowanie problemów i hipotez, definiowanie i wskaźnikowanie zmiennych doboru próby badawczej, budowa narzędzi badawczych ich normalizacja i standaryzacja, projektowanie badań psychologicznych;
- kształtować praktyczne umiejętności słuchaczy w zakresie doboru metod, technik i narzędzi badawczych oraz interpretacji uzyskanych tą drogą informacji ;
- zapoznać słuchaczy z podstawowymi metodami opisu i wnioskowania statystycznego w naukach psychologicznych;
- wyposażyć studentów w umiejętność opracowywania i interpretacji danych statystycznych występujących w rozprawach naukowych z psychologii;
- kształtować praktyczne umiejętności słuchaczy w zakresie doboru metod opisu i wnioskowania statystycznego oraz wykonywania stosownych obliczeń i interpretacji w ramach seminarium dyplomowego;
- przekazać wiedzę nt. wymagań stawianymi pracom magisterskim oraz innym opracowaniom naukowym.

EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW

Efekty uczenia się określone dla zajęć w kategorii wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne oraz metody weryfikacji efektów uczenia się

UWAGA:

Dzielimy efekty uczenia się określone dla zajęć na kategorie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Określone dla zajęć efekty uczenia się nie muszą obejmować wszystkich trzech kategorii i zależą one od formy zajęć.

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Wiedzy - zna i rozumie		
PP_02_EK01W	Student zna metodykę prowadzenia działań edukacyjnych przez nauczyciela psychologa: zasady projektowania zajęć z uczniami, doboru metod, form pracy i środków dydaktycznych, projektowania zajęć (warsztatów) dla nauczycieli, a także sposoby realizacji zajęć z dziećmi, uczniami lub wychowankami w różnym wieku i o różnych możliwościach psychofizycznych.	K_W17
Umiejętności - potrafi		
PP_02_EK02U	Student potrafi wspomagać nauczycieli i rodziców lub opiekunów w rozwiązywaniu problemów wychowawczych oraz wspieraniu wszechstronnego rozwoju uczniów.	K_U04
Kompetencji społecznych - jest gotów do		
PP_02_EK03K	Student jest gotów do podejmowania współpracy z różnymi podmiotami w środowisku ucznia na rzecz jego rozwoju.	K_K03

UWAGA!

Zaleca się, aby w zależności od liczby godzin zajęć, liczba efektów uczenia się zawierała się w przedziale: 3-7, ale są to wartości umowne.

TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA

Treści programowe (uszczegółowione, zaprezentowane z podziałem na poszczególne formy zajęć, tj. wykład, ćwiczenia, laboratoria, projekty, seminaria i inne):				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się *	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć #
		wykład		
TP-01	Metodologiczna charakterystyka psychologii jako nauki. Pojęcie metodologii nauki. Psychologia jako nauka teoretyczna, praktyczna, ideologiczna, empiryczna i indukcyjna.		Wykład informacyjny z elementami wykładu konwersatoryjnego i problemowego.	Egzamin pisemny
TP-02	Typy badań oraz model postępowania badawczego w naukach psychologicznych. Metody gromadzenia danych empirycznych.		Wykład informacyjny z elementami wykładu konwersatoryjnego i problemowego.	Egzamin pisemny
TP-03	Problemy badawcze oraz hipotezy w pracy naukowej. Pojęcie, budowa i zakres problemów badawczych. Pojęcie hipotezy roboczej i badawczej. Relacje pomiędzy problemami badawczymi i hipotezami - źródła hipotez, warunki stawiania hipotez. Hipotezy robocze a hipotezy statystyczne.		Wykład informacyjny z elementami wykładu konwersatoryjnego i problemowego	Egzamin pisemny

TP-04	Przedmiot, zadania oraz miejsce metod statystycznych w naukach psychologicznych. Rozwój metod statystycznych - rys historyczny. Terminologia, przedmiot, metody oraz teren badań statystycznych. Zastosowanie metod statystycznych w psychologii.		Wykład informacyjny z elementami wykładu konwersatoryjnego i problemowego	Egzamin pisemny
TP-05	Pomiar w badaniach psychologicznych, charakterystyka skal pomiarowych stosowanych w badaniach psychologicznych. Opis statystyczny.		Wykład informacyjny z elementami wykładu konwersatoryjnego i problemowego	Egzamin pisemny
TP-06	Charakterystyka wybranych metod i technik badawczych w naukach psychologicznych, podstawy teoretyczne, kryteria doboru, zalety i wady, granice stosowalności i inne ograniczenia. Metody opisu i wnioskowania statystycznego w wybranych metodach i technikach badań psychologicznych.		Wykład informacyjny z elementami wykładu konwersatoryjnego i problemowego	Egzamin pisemny

TP-07	<p>Metodologiczne problemy badania nieformalnej struktury grupy. Geneza i rozwój metody socjometrycznej. Podział technik badania nieformalnej struktury grupy. Metodyczne problemy przygotowania i prowadzenia badań socjometrycznych. Problemy współzależności zmiennych badawczych w naukach psychologicznych.</p>			
TP-08	<p>Analiza dynamiki zjawisk w badaniach psychologicznych. Metody prognozowania wybranych zjawisk psychologicznych - metody określania trendów w naukach psychologicznych.</p>		<p>Wykład informacyjny z elementami wykładu konwersatoryjnego i problemowego</p>	<p>Egzamin pisemny</p>
		ćwiczenia		
TP-09	<p>Techniczne problemy opracowywania danych empirycznych. Budowa tabel zbiorczych, prezentacja tabelaryczna i graficzna danych empirycznych</p>		<p>Zajęcia praktyczne, metody aktywizujące, metoda projektów</p>	<p>Opracowanie projektu grupowego i jego prezentacja</p>
TP-10	<p>Formułowanie problemów i hipotez w badaniach pedagogicznych. Typowe błędy w formułowaniu problemów i hipotez</p>		<p>Zajęcia praktyczne, metody aktywizujące, metoda projektów</p>	<p>Opracowanie projektu grupowego i jego prezentacja</p>

TP-11	<p>Opracowanie materiału statystycznego. Szeregi statystyczne szczegółowe i rozdzielcze. Zasady budowy szeregów rozdzielczych jedno i wielostopniowych. Graficzne metody prezentowania danych statystycznych: krzywa liczebności, histogram, ogniwa i inne.</p>		<p>Zajęcia praktyczne, metody aktywizujące, metoda projektów</p>	<p>Opracowanie projektu grupowego i jego prezentacja</p>
TP-12	<p>Obserwacja w badaniach psychologicznych. Pojęcie, istota, zalety i wady, rodzaje. Podejmowanie prób budowy narzędzi obiektywizujących wyniki obserwacji.</p>		<p>Zajęcia praktyczne, metody aktywizujące, metoda projektów</p>	<p>Opracowanie projektu grupowego i jego prezentacja</p>
TP-13	<p>Rozmowa i wywiad oraz ankieta i kwestionariusz w badaniach psychologicznych. Pojęcie, cel, miejsce, zalety i wady. Rodzaje pytań. Konstruowanie przewodników do rozmowy i wywiadu psychologicznego. Próby opracowywania ankiet i kwestionariuszy, kategoryzacja pytań. Praktyczne sposoby opracowywania danych uzyskanych za pomocą ankiety i kwestionariusza.</p>		<p>Zajęcia praktyczne, metody aktywizujące, metoda projektów</p>	<p>Opracowanie projektu grupowego i jego prezentacja</p>

TP-14	Testy psychologiczne w badaniach psychologicznych. Pojęcie, budowa, zalety i wady. Ćwiczenia w transformacji wyników surowych uzyskanych w badaniach na skale standaryzowane. Analiza i próby ustalania normalizacji do przykładowych istniejących testów.		Zajęcia praktyczne, metody aktywizujące, metoda projektów	Opracowanie projektu grupowego i jego prezentacja
-------	--	--	---	---

Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się określonych dla zajęć, powinny być zróżnicowane w zależności od kategorii, tj. inne dla kategorii wiedza i inne dla kategorii umiejętności i kompetencje społeczne.

Dla wykładu:

* np. wykład podający, wykład problemowy, ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy

np. egzamin ustny, test, prezentacja, projekt

Zaleca się podanie przykładowych zadań (pytań) służących weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się określonych dla zajęć.

ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)

Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):

Brzeziński, J. (red.) Metodologia badań psychologicznych: wybór tekstów. Wyd. PWN, Warszawa 2006.

Brzeziński J. (red.) Metodologia badań psychologicznych. Wyd. PWN, Warszawa 2005

Palka, S. (red.) Podstawy metodologii badań w pedagogice. Wyd. GWP, Gdańsk 2010

Ferguson G. A., Takane Y., *Analiza statystyczna w psychologii i pedagogice*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2016.

Nowak S., *Metodologia badań społecznych*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2007.

Literatura uzupełniająca:

Brzeziński, J. (red.) Metodologia badań psychologicznych. Wydanie nowe. Wyd. GWP. Gdańsk 2019.

Francuz, P., Mackiewicz, R (red.) Liczby nie wiedzą skąd pochodzą. Przewodnik po metodologii i statystyce nie tylko dla psychologów. Wyd II poprawione. Wyd. KUL. Lublin, 2007.

Babbie E., *Podstawy badań społecznych*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2009.

Brzeziński J., Siuta J. (red.), *Społeczny kontekst badań psychologicznych i pedagogicznych: wybór tekstów*, Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań 1991.

Hornowska E., *Testy psychologiczne. Teoria i praktyka*, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 2021.

Brzeziński J., Chyrowicz B., Toeplitz Z., Toeplitz-Wieniawska M., *Etyka zawodu psychologa*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2019.

Grzyb T., *Eksperyment terenowy w psychologii społecznej*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2021.

Brzeziński J., Oleś P., *O psychologii i psychologach. Między uniwersytetem a praktyką społeczną*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2021.

Trusz S. (red.), *Efekty oczekiwań interpersonalnych. Wybór tekstów*, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 2013.

Hornowska E., *Standardy dla testów stosowanych w psychologii i pedagogice*, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2007.

III. INFORMACJE DODATKOWE

BILANS PUNKTÓW ECTS			
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)			
Forma aktywności		Liczba godzin *	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		60	
Praca własna studenta		65	
SUMA GODZIN:		125	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)			
		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 5	2,4
	Praca własna studenta		2,6
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;			
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:			
Praca własna studenta musi być precyzyjnie opisana, uwzględniając charakter praktyczny zajęć. Należy podać symbol efektu uczenia się, którego praca własna dotyczy oraz metody weryfikacji efektów uczenia się stosowane w ramach pracy własnej. Przykładowe formy aktywności: (1) przygotowanie do zajęć, (2) opracowanie wyników, (3) czytanie wskazanej literatury, (4) napisanie raportu z zajęć, (5) przygotowanie do egzaminu, opracowanie projektu.			
<ol style="list-style-type: none"> 1) przygotowanie do zajęć -15h - K_W17, K_U04, K_K03 2) czytanie wskazanej literatury -15h – K_W17, K_U04, K_K03 3) przygotowanie do egzaminu -20h – K_W17, K_U04, K_K03 4) opracowanie projektu – 15h - K_W17, K_U04, K_K03 			
Forma weryfikacji: Egzamin pisemny/ opracowanie projektu grupowego i jego prezentacja			
KRYTERIA OCENIANIA			
Ocena kształtująca:			
wykład:			
- zaangażowanie Studenta w wykonywanie zadań podczas zajęć (udzielanie odpowiedzi na zadane pytania, werbalizacja myśli, opinii, skojarzeń logicznych). Informacja zwrotna - wzmocnienie aktywności i twórczej postawy Studenta przez pochwałę, docenienie zaangażowania na forum grupy, odznaczenie aktywności. Dążenie do rozbudzenia zainteresowania Studenta podejmowaną problematyką na tyle, aby formułował on pytania, dzielił się refleksjami, uczestniczył w dyskusji oraz zgłaszał własne twórcze pomysły i postulaty.			
- wyakcentowanie kontekstu wartości etyczno-moralnych jako regulatora działań Studenta w trakcie odbywanych zajęć.			
ćwiczenia:			
- zaangażowanie Studenta w wykonywanie zadań podczas zajęć (udzielanie odpowiedzi na zadane pytania, werbalizacja myśli, opinii, skojarzeń logicznych). Informacja zwrotna - wzmocnienie aktywności i twórczej postawy Studenta przez pochwałę, docenienie zaangażowania na forum grupy, odznaczenie aktywności. Dążenie do rozbudzenia zainteresowania Studenta podejmowaną problematyką na tyle, aby formułował on pytania, dzielił się refleksjami, uczestniczył w dyskusji oraz zgłaszał własne twórcze pomysły i postulaty.			
- wyakcentowanie kontekstu wartości etyczno-moralnych jako regulatora działań Studenta w trakcie odbywanych zajęć.			

Ocena podsumowująca:

- Na ocenę dostateczną Student potrafi dostatecznie wymienić i scharakteryzować metody i narzędzia oraz umie wymienić i scharakteryzować metody i narzędzia właściwe dla statystyki psychologicznej, pozwalające opisywać struktury i instytucje pomocy i wsparcia psychologicznego oraz procesy w nich i między nimi zachodzące dla celów pracy dyplomowej. Potrafi w stopniu dostatecznym wykorzystać podstawową wiedzę teoretyczną z metodologii psychologii i pozyskiwać dane do analizowania konkretnych procesów i zjawisk psychologicznych. Potrafi dostatecznie analizować przyczyny i przebieg konkretnych procesów i zjawisk psychologicznych.

- Na ocenę dobrą Student potrafi dobrze wymienić i scharakteryzować metody i narzędzia, w tym techniki pozyskiwania danych, właściwe dla psychologii pozwalające opisywać struktury pomocy i wsparcia psychologicznego oraz procesy w nich i między nimi zachodzące. Dobrze umie wymienić i scharakteryzować metody i narzędzia, w tym techniki pozyskiwania danych, właściwe dla statystyki psychologicznej, pozwalające opisywać struktury i instytucje pomocy i wsparcia psychologicznego oraz procesy w nich i między nimi zachodzące dla celów pracy dyplomowej. Potrafi dobrze wykorzystać podstawową wiedzę teoretyczną z metodologii psychologii i pozyskiwać dane do analizowania konkretnych procesów i zjawisk psychologicznych. Potrafi dobrze analizować przyczyny i przebieg konkretnych procesów i zjawisk psychologicznych. Potrafi dobrze uzasadnić potrzebę dbania o higienę zdrowia psychicznego. Jest gotów brać czynny udział w przygotowaniu badawczych projektów psychologicznych.

- Na ocenę bardzo dobrą Student potrafi bardzo dobrze wymienić i scharakteryzować metody i narzędzia, w tym techniki pozyskiwania danych, właściwe dla psychologii pozwalające opisywać struktury i instytucje wsparcia i pomocy psychologicznej oraz procesy w nich i między nimi zachodzące. Bardzo dobrze umie wymienić i scharakteryzować metody i narzędzia, w tym techniki pozyskiwania danych, właściwe dla statystyki psychologicznej, pozwalające opisywać struktury i instytucje wsparcia i pomocy psychologicznej oraz procesy w nich i między nimi zachodzące dla celów pracy dyplomowej. Potrafi bardzo dobrze wykorzystać podstawową wiedzę teoretyczną z metodologii psychologii i pozyskiwać dane do analizowania konkretnych procesów i zjawisk psychologicznych. Potrafi bardzo dobrze uzasadnić potrzebę dbania o higienę zdrowia psychicznego. Jest gotów brać czynny udział w przygotowaniu badawczych projektów psychologicznych, uwzględniając aspekty prawne, ekonomiczne i polityczne.

INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ Dopuszcza się możliwość prowadzenia części zajęć na platformie Microsoft Teams

.....
(data, podpis Koordynatora
odpowiedzialnego za zajęcia)

.....
(data, podpis Kierownika Zakładu/
Kierownika Jednostki Międzyinstytutowej)

Uwaga:
Karta opisu zajęć (sylabus) musi być dostępna dla studenta.